

Mazars: 2024 kiemelt adózási témája a globális minimumadó

- 2023-ban a régió minden országában jellemző volt a megugró infláció
- Az USA és Magyarország közötti adóegyezményt 2024 januárjától megszüntették, ami nehezíti és drágítja a két ország közötti gazdasági együttműködést
- Az innováció és a digitalizáció terén Magyarország élen jár

2024. május 8., Budapest – Megjelent a Mazars nemzetközi könyvvizsgáló és tanácsadó vállalat legfrissebb, 2024-es adóbrosúrája, amely 22 európai és 3 közép-ázsiai ország adórendszerét tekinti át, eligazodást nyújtva a régióban befektetni szándékozó piaci szereplők számára. Az idén tizenkettedik alkalommal megjelent kiadvány részletesen tárgyalja az adóterhek és járulékok, a bérek, valamint az infláció aktuális tendenciáit, és különös figyelmet fordít a nemzetközi adózás történetében bekövetkezett legnagyobb változásra, a globális minimumadó bevezetésére. Magyarországon a reálbérek csökkenése és a globális minimumadó mellett az USA-val fennálló adózási egyezmény megszűnése gyakorolhat jelentős hatást a gazdasági környezetre.

A Mazars legújabb adókalauza részletesen tárgyalja a kelet-közép-európai régió és a közép-ázsiai országok – Kazahsztán, Kirgizisztán és Üzbegisztán – 2024. január végéig érvényes adózási szabályait és versenyképességi mutatóit. A 2013-ban indult sorozat az évek során folyamatosan bővült, így az aktuális kiadvány már 25 ország adózási trendjeit és változásait ismerteti.

Emelkedő adóterhek, megugró infláció

Az adórendszerek összehasonlításához az adóteher vizsgálata a legalkalmasabb módszer. 2024-ben az adóteher, amely az összes foglalkoztatással kapcsolatos adó és járulék, valamint a munkáltatót terhelő összes munkaerőköltség arányát mutatja, 14–49 százalék között változik a régióban átlagosan 38 százalékos értékkel. Ez 2 százalékkal magasabb az előző évi értéknél, és 3 százalékkal magasabb az OECD-átlagnál. Az EU-tagállamok esetében a CEE-regió **átlagos 42 százalékos adóterhe magasnak számít.**

2023-ban a régió minden országában jellemző volt a megugró infláció. Az elmúlt időszak inflációs tendenciáit dr. H. Nagy Dániel, a Mazars partnere foglalja össze: *„Az elmúlt időszakban a CEE-regióban a minimálbér és az átlagbér 10 százalékkal emelkedett, miközben a régió átlagos inflációs rátája 9 százalék körül mozgott. **Az Európai Unió számos tagállamában a bérek növekedése meghaladta az infláció mértékét, ezért az életszínvonal szinten maradt vagy javult. Ezzel ellentétben Magyarországon az infláció különösen magasra szökött: a 17 százalékos infláció mellett a bérek csupán 11 százalékkal nőttek, ami 6,5 százalékos reálbércsökkenéssel járt.**”*

A magánszektor átlagos bérszintje tehát a régióban átlagosan 10 százalékkal nőtt, de az országok közötti különbségek és az inflációs szint változása miatt a hatások különbözőek. Például Horvátországban, Szlovéniában, Bulgáriában és Lengyelországban az átlagos bérnövekedés meghaladta az inflációs rátát, míg Csehországban és Szlovákiában az inflációhoz igazított bérek a hazánkéhoz hasonló mértékben csökkentek.

Az infláció és az Ukrajnában zajló háború okozta energiaválság során fellépő deficitesebb állami költségvetést a kormányok jellemzően új adók kivetésével próbálták konszolidálni; például Magyarország és Csehország **extraadókat** vezetett be bizonyos szektorokra.

Digitalizálódó áfabeszedés

A csalások csökkentése és az adóbeszedés hatékonyságának javítása érdekében egyre több joghatóság él a **digitalizáció előnyeivel**, és vezet be olyan új rendszereket a régióban, mint például az elektronikus számlázás, az online áfaregisztráció és -bevallás, valamint a valós idejű jelentés. **2024-től Magyarország bevezette az úgynevezett eÁFA-rendszert** az áfa adminisztrációjának a megkönnyítésére. Az új rendszer keretében az adóhatóság az online számlajelentési adatok alapján tervezett áfabevallásokat biztosít az adózóknak. Lengyelország és Románia elindította a Standard Audit File for Tax (SAF-T) rendszert, amely egy szabványosított XML-fájlformátum a vállalkozások és az adóhatóságok közötti számviteli adatok cseréjére. **Az innováció és a digitalizáció terén Magyarország élen jár az online pénztárgépek, EKAER, eSZJA, online számlaadat-szolgáltatás, számlázó mobilapplikációk, eÁFA- és eNyugta-rendszerek bevezetésével.**

Hot topic – a globális minimumadó

Az Európai Unió a káros adóverseny és a multinacionális vállalatok nyereség átcsoportosításainak a megakadályozása érdekében bevezette a nemzetközi adózás terén az elmúlt 70 év legjelentősebb reformját: a globális minimális adót. Ezt a reformot a G20 és az OECD dolgozta ki, és a Pillar II keretrendszer néven ismerjük. Az EU 2022/2523-as irányelvének elfogadásával az unió tagállamai kötelesek ezt az irányelvet beépíteni a nemzeti jogrendszerükbe, amit számos ország, köztük Albánia, Ausztria, Bulgária, Horvátország, Csehország, Németország, Magyarország, Észak-Macedónia, Románia, Szlovákia és Szlovénia már meg is tett.

A globális minimumadó Magyarországon is életbe lépett 2024 januárjától a 2023. évi LXXXIV. magyar törvény alapján, és hatálya alá tartozik minden, legalább 750 millió euró összegű – csoportszinten kalkulált – éves bevétellel működő multinacionális cégcsoport. A szabályozás joghatóságokként minimum 15 százalékos effektív adómértéket (ETR) ír elő, ami nem a nominális adókulcsot jelenti, hanem a különböző kedvezmények és a speciális módosító tételek alkalmazását követően számított valós adómértéket.

A magyar számvitelbe bevezették a **halasztott adót**, ami lehetővé teszi az adóterhek időbeli elosztását. Emellett a hazai vállalatok számára hozzáférhetővé vált egy úgynevezett „visszatérítendő” kutatás-fejlesztési adókedvezmény, amely ösztönzi az innovációt. **A magyar jogszabályok több mentességi lehetőséget is biztosítanak a globális minimumadót illetően**, mint például a CbCR safe harbour (ami bizonyos adatszolgáltatási kötelezettségek alól mentesít), a multinacionális vállalatok kezdeti nemzetközi tevékenységéhez kapcsolódó mentesség, valamint a nagy méretű, kizárólag belföldön működő vállalatcsoportok számára nyújtott átmeneti mentesség.

Kötelező TP-dokumentáció

Az **transzferár-szabályozás** a magyar adórendszerbe is beépült. A magyar adózóknak 2023-tól éves társaságiadó-bevallásuk részeként TP-jelentést kell benyújtaniuk, emellett a régióban bevezették a CbC-jelentési rendszert az adókockázatok értékelésére.

További 2024-es változás az Amerikai Egyesült Államokkal való **nemzetközi adóegyezmény felmondása**. **Magyarországnak több mint 80 kettős adóztatást elkerülő egyezménye van nemzetközi szinten, azonban az USA és Magyarország közötti adóegyezményt 2024 januárjától megszüntették, ami nehezíti és drágítja a két ország közötti gazdasági együttműködést.** Ez különösen azokat a magánszemélyeket és vállalatokat érinti, akik az USA-ban végeznek gazdasági tevékenységet.

További versenyképességi mutatók a CEE-régióban

A **foglalkoztatási adók** terén jelentős eltérések figyelhetők meg Európa különböző országai között. Egyes államok, mint Bulgária, Magyarország, Románia és Ukrajna egységes személyi jövedelemadó-rendszert alkalmaznak, ahol az adókulcs 10–20 százalék között mozog. Más országok, például Ausztria, Németország, Szlovénia, Horvátország és Szlovákia a progresszív

adókulcsokat részesítik előnyben, ahol a legmagasabb adókulcs akár 50 százalékot is elérheti.

A **társadalombiztosítási adók és járulékok**, amelyek a munkáltatókat terhelik, átlagosan a bruttó bérek 16 százalékát teszik ki a régióban, de itt is nagyok a különbségek. A legalacsonyabb munkáltatói terhek Litvániában, Koszovóban és Romániában találhatók, ahol ez az érték legfeljebb 5 százalék, míg Ausztriában és Szlovákiában a munkáltatói hozzájárulások körülbelül 29–36 százalék között mozognak.

A **bérszintek** tekintetében a régióban jelentős eltérések vannak. A minimálbér Koszovóban és Moldovában kevesebb mint 260 euró, míg néhány volt jugoszláv országban, Albániában és Bulgáriában körülbelül 400-500 euró. A régió jelentős részén, mint például Csehországban, Szlovákiában, Magyarországon, Lengyelországban, Romániában, Görögországban, Horvátországban és a balti államokban a minimálbér úgy 700–1000 euró között van. Szlovéniában 1250 euró, míg Németországban és Ausztriában 2000 euró feletti a minimálbér összege.

Az **általános forgalmi adó** (áfa) terén az Európai Unió szabályozásai miatt a szabályok nagyrészt harmonizáltak, de az alkalmazandó adókulcsok jelentős különbségeket mutatnak a közép- és kelet-európai (CEE-) régióban. 2024-ben az általános adókulcsok átlagosan körülbelül 20 százalék körül voltak, míg Horvátországban és Magyarországon a normál áfakulcs 25 százalék és 27 százalék, ami kiemelkedően magas.

A **társasági adó** terén a régió országai általában 15–22 százalék közötti adókulcsokat alkalmaznak, de vannak kivételek, mint például Magyarország, ahol a legalacsonyabb az általános kulcs 9 százalékos mértékkel. Az EU az adóverseny korlátozására és az adóelkerülési technikák megakadályozására törekszik, aminek fontos eszköze az adóelkerülés elleni irányelv (ATAD és ATAD II). Az ATAD következményeként változások történtek a kamatkorlátozási számításokban és az offshore szabályokban. A CEE-országok lehetővé teszik az előző évek veszteségeinek a későbbi évek adóalapjával szembeni elszámolását, és több ország alkalmaz forrásadót a kamat-, osztalék- és jogdíjbevételekre. Az adózók IFRS-alapú pénzügyi kimutatásokat készíthetnek, és adókedvezményeket kínálnak a K + F-tevékenységekre. A társasági csoportos adózás több országban is elérhető.

A teljes adózási útmutató a következő linken található:

<https://www.mazars.hu/hirek/kiadvanyaink/kozep-es-kelet-europai-adokalauz/mazars-koezep-es-kelet-europai-adokalauz-2024>

####

A Mazars-ról

A Mazars olyan nemzetközi, integrált és független szervezet, amely a könyvvizsgálat, a számvitel, valamint az adó-, pénzügyi, jogi* és üzleti tanácsadás területén nyújt szolgáltatásokat ügyfeleinek. A Mazars a világ több mint 100 országában van jelen: 50 000 szakember tudására támaszkodva – 33 000 fő az integrált partnerségben és 17 000 fő a Mazars North America Alliance keretében – segíti ügyfeleit fejlődésük minden szakaszában.

A Magyarországon 1991 óta jelen lévő Mazars az egyik vezető hazai könyvvizsgáló és tanácsadó vállalat. 200 magasan képzett és elkötelezett szakemberrel teljes körű szolgáltatást nyújt ügyfeleinek valamennyi ágazatban. A pénzügyi és a banki szektorban ugyanúgy, mint az iparban és a szolgáltatások területén. Ügyfélportfóliójában a tőzsdén jegyzett, nemzetközi nagyvállalatok hazai leányvállalatai mellett megtalálhatók a magyar kis- és középvállalatok is.

* Ahol ezt a helyi szabályozás lehetővé teszi.

www.mazars.hu

Kapcsolat:

Lakatos Eszter PR-menedzser / PR-ego Kommunikációs Ügynökség

Tel.: + 36 30 159-5949 • e-mail: lakatos.eszter@publicrelations.hu